III 9318 d 2.

Valorificarea superioară a resurselor unităților din industria alimentară

Coordonator NICULAE I. NICULESCU

Editura Ceres

II 9318
d2

VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR UNITĂȚILOR DIN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Coordonatorul lucrării :

dr. ing. Niculae I. NICULESCU

Autori :

dr. ing. Niculae I. NICULESCU
dr. Vintilă ROTARU
dr. Nicolae POPESCU
prof. dr. ing. Beno SEGAL
conf. dr. ing. Rodica SEGAL
dr. Ioan Martin POPA
dr. ing. Gheorghe PISĂU
ing. Eugen H O L B A N

CONTRIBUȚIA AUTORILOR LA ELABORAREA LUCRĂRII

- dr. ing. Niculae I. NICULESCU : cap. 1–16
- dr. Vintilă ROTARU : cap. 1.2, 1.3, 6, 9
- dr. Nicolae POPESCU : cap. 12
- prof. dr. ing. Beno SEGAL : cap. 8.4.3.
- conf. dr. ing. Rodica SEGAL : cap. 8.4.3.
- dr. Ioan Martin POPA : cap. 8
- dr. ing. Gheorghe PISĂU : cap. 7
- ing. Eugen HOLBAN : cap. 15

98195

RESURSELE SÎNT PREMISA OBLIGATORIE
A DESFĂȘURĂRII ECONOMICE A PRODUCȚIEI

ECONOMIA ARE CA PREOCUPARE DE BAZĂ
VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR

SUPERIOR PENTRU VALORIFICAREA RESURSELOR
REPREZINTĂ UTILITATE MAXIMĂ ȘI FOLOSIRE COMPLETĂ

UTILITATEA EXPRIMĂ VALOAREA FUNCȚIONALĂ
PENTRU O FOLOSINȚĂ BINE DETERMINATĂ

RECICLAREA, REFOLOSIREA ȘI RECONDIȚIONAREA
MIJLOACE DE SPORIRE A VALORIFICĂRII RESURSELOR

STUDIEREA CONTINUĂ A REZERVELOR RESURSELOR
CERINȚĂ A CONDUCERII SCHIMBĂRILOR

EFICIENȚA VALORIFICĂRII RESURSELOR PRODUCȚIEI
SE APRECIAZĂ GLOBAL ȘI PRIN IMPACTELE GENERATE

CUPRINS

Introducere 5

Modul de utilizare a cărții 11

Partea I-a :

PROBLEME GENERALE PRIVIND RESURSELE PRODUCȚIEI ALIMENTARE ȘI VALORIFICAREA LOR 16

1. **Industria alimentară și resursele de care se servește** 17
1.1. Funcțiile industriei alimentare 17
1.2. Industria alimentară consumatoare și furnizoare de resurse . . . 22
1.2.1. Structura sistemelor de fabricare a alimentelor 22
1.2.2. Nevoia și răspunderea față de resurse în industria alimentară 24
1.3. Mutații în industria alimentară și implicațiile asupra resurselor necesare 25
1.3.1. Dezvoltarea economico-socială a României și impactul asupra necesarului de resurse 25
1.3.2. Progresul produselor alimentare și exigențele față de resurse 27
1.3.3. Numai printr-un nou sens dat valorii resurselor se va asigura supraviețuirea și dezvoltarea 29

2. Resursele implicate în activitatea unităților din industria alimentară . . 32
2.1. Natura resurselor ce intervin 32
2.1.1. Definirea resurselor 32
2.1.1. Resursele constitutive și de alimentare curentă ale sistemelor din producția alimentară 32
2.2. Configurația resurselor sistemelor de producție 36
2.2.1. Orgware-ul, elementul central al configurației sistemului de producție 37
2.2.2. Interferența dintre elementele sistemului de producție 38
2.3. Funcțiile diferitelor resurse în sistemele de fabricare a alimentelor 41
2.3.1. Descendența funcțiilor resurselor 41
2.3.2. Resursele disponibile și structurarea sistemelor de fabricație . . 42

3. **Problemele economiei resurselor**
3.1. Argumente pentru o economie a resurselor producției 44
3.1.1. De ce o economie a resurselor ? 44
3.1.2. Econometria resurselor 45
3.1.3. Problema resurselor nu este numai de natură economică . . 46
3.2. Conținutul imperativului valorificării superioare a resurselor . . 47
3.2.1. Valoarea, valorizarea și valorificarea resurselor 47
3.2.2. Acțiunea umană și valoarea, valorificarea superioară a resurselor 53
3.2.3. Principalele direcții de acțiune pentru valorificarea superioară a resurselor 58
3.3. Economia afectării resurselor 58
3.3.1. Relația „trebuințe/dorințe — satisfacători" și diversitatea ei în alimentație 58
3.3.2. Importanța dimensionării judicioase a necesarului de resurse 60
3.3.3. Economia alternativelor de resurse 61

4. **Economia mișcării în sistemele din industria alimentară** 71
4.1. Spațiul și timpul expresii ale dinamicii resurselor 71
4.1.1. Aspecte generale ale relației spațiu — timp 71
4.1.2. Ipostazele spațiului 72
4.1.3. Ipostazele timpului 73
4.1.4. Forme particulare ale triadei „materie — spațiu — timp" . . 74
4.2. Particularitățile dinamicii resurselor sistemelor de fabricare a alimentelor 75
4.3. Valoarea spațio-temporală a resurselor sistemelor de fabricare . . 77
4.4. Valorizarea resurselor fabricației din perspectivă spațio-temporală 78
4.5. Valorificarea dimensiunii spațio-temporale a resurselor 79

5. **Organizarea, informația și valorificarea resurselor** 81
5.1. Ecranarea proceselor și informațiilor și valorificarea resurselor . 81
5.2. Microeconomia valorificării resurselor 84
5.2.1. Microeconomia, o cale de cercetare mai analitică 84
5.2.2. Definirea performanței 88
5.2.3. Ipostazele analizelor microeconomice pentru dezvoltarea valorificării resurselor 89
5.3. Informația, entropia și negentropia în sistemele economico-sociale 89
5.3.1. Nivelul saturării cu informație și funcționarea sistemelor economico-sociale 87
5.3.2. Informaționalizarea mijloc de sporire a rezultatelor valorificării resurselor 91

Partea a II-a :

ANALIZA VALORIFICĂRII SUPERIOARE A PRINCIPALELOR RESURSE ALE FABRICAȚIEI PRODUSELOR ALIMENTARE

6. **Organizarea analizei economiei resurselor sistemelor de fabricare a alimentelor** 97
6.1. Tipurile de resurse reținute pentru analiză 97
6.2. Procedura de tratare a problematicii 98
7. **Informațiile resursă și produs al fabricației** 101
7.1. Caracterizarea resurselor informaționale ale producției alimentare 101
7.1.1. Informația componentă a sistemelor cibernetice 101
7.1.2. Particularitățile informațiilor implicate în diferitele sisteme ale producției alimentare 104
7.1.3. Există o economie a informației ? Care este rolul ei în producția alimentară ? 111
7.2. Valoarea informațiilor 113
7.2.1. Geneza și manifestarea valorii informațiilor 113
7.2.2. Posibilitățile de sporire a valorii informaționale 115
7.3. Valorizarea informațiilor 116
7.3.1. Problemele pe care le ridică valorizarea informațiilor . . . 116
7.3.2. Perfecționarea valorizării informațiilor 117
7.4. Valorificarea resurselor informaționale 118
7.4.1. Valorificarea mediului informațional 119
7.4.2. Valorificarea informațiilor primite 124
7.4.3. Valorificarea informațiilor pentru informaționalizarea sistemelor 128
7.5. Rolul informației tehnologice în valorificarea superioară a resurselor 132
7.5.1. Definirea și poziția tehnologiei 132
7.5.2. Conținutul informațiilor privind tehnologiile 134

8. **Valorificarea purtătorilor materiali de funcţii alimentare şi nealimentare** 140

8.1. Definirea purtătorilor materiali 140
8.1.1. Consideraţii generale despre purătorii materiali 140
8.1.2. Purtătorii alimentari 144
8.1.3. Purtătorii materiali de funcţii ajutătoare 152
8.2. Valoarea purtătorilor materiali 153
8.2.1. Relaţiile dintre nevoia de funcţii şi structura purtătorilor materiali 153
8.2.2. Valoarea purtătorilor alimentari 161
8.2.3. Valoarea purtătorilor ajutători ai producţiei alimentare . . 170
8.2.4. Direcţii de sporire a valorii purtătorilor alimentari şi a materialelor 171
8.3. Valorizarea purtătorilor materiali în industria alimentară . . . 172
8.4. Valorificarea purtătorilor materiali prin industria alimentară . 175
8.4.1. Problemele generale ale valorificării superioare a purtătorilor materiali 175
8.4.2. Proiectarea funcţională a produselor şi serviciilor 177
8.4.3. Experienţe privind valorificarea superioară a purtătorilor — în industria alimentară 181
8.4.4. Consideraţii privind luarea deciziei în acţiunea de valorificare a cerealelor 204

9. **Valorificarea bazei materiale a sistemelor de fabricare a alimentelor** . . 213

9.1. Caracteristicile bazei materiale a sistemelor de fabricare a alimentelor 213
9.1.1. Locul şi conţinutul bazei materiale a sistemelor de fabricaţie 213
9.1.2. Funcţiile generale ale bazei materiale 215
9.1.3. Ipostazele în care se pot afla elementele bazei materiale . . 216
9.2. Valoarea bazei materiale a producţiei 217
9.2.1. Geneza valorii bazei materiale 217
9.2.2. Direcţii de sporire a valorii de întrebuinţare a bazei materiale
9.3. Valorificarea bazei materiale a producţiei 225
9.3.1. Aspectele bazei materiale a producţiei ce urmează a fi valorificate 225
9.3.2. Direcţii de dezvoltare a valorizării bazei materiale 238
9.4. Valorificarea bazei materiale a fabricaţiei alimentare 238
9.4.1. Problemele valorificării superioare a bazei materiale a fabricaţiei 238
9.4.2. Organizarea valorificării superioare 239
9.4.3. Evaluarea gradului de valorificare a bazei materiale a fabricaţiei 250
9.4.4. Posibilităţi de perfecţionare a valorificării bazei materiale a fabricaţiei 258

10. **Creşterea valorii şi valorificarea forţei de muncă** 273
10.1. Forţa de muncă resursă strategică a unităţilor 27
10.1.1. Importanţa strategică a forţei de muncă 273
10.1.2. Problemele valorii şi valorificării forţei de muncă din producţie 274
10.1.3. Procesele ce determină valorificarea resurselor umane . . . 276
10.2. Determinarea necesarului de personal — volumul şi valoarea . . 277
10.2.1. Prezentarea proceselor 277
10.2.2. Determinarea necesarului global de personal 280
10.2.3. Stabilirea specificaţiei necesarului global de personal . 285
10.3. Mijloacele de sporire a valorii şi valorificării resurselor umane ale producţiei 300
10.3.1. Orientarea profesională a cadrelor 301
10.3.2. Recrutarea cadrelor pentru completarea fondului de personal 304
10.3.3. Selecţia profesională a personalului 307
10.3.4. Formarea şi perfecţionarea personalului 313
10.3.5. Promovarea personalului 321
10.3.6. Primirea şi integrarea noilor lucrători 325

10.4. Contribuția organizării proceselor la valorificarea superioară a cadrelor 331
10.4.1. Problemele valorificării capacității de acțiune a cadrelor 331
10.4.2. Perfecționarea obiectivelor muncii, mijloc de sporire a rezultatelor producției 333
10.4.3. Afectarea resurselor umane la nevoile sistemului de producție 335
10.4.4. Organizarea muncii fondului de cadre 336
10.4.5. Conducerea personalului 337

11. **Valorificarea resurselor energetice în producția alimentară** 342
11.1. Caracterizarea resurselor energetice 342
Utilitatea resurselor energetice în producția alimentară 344
11.3. Valorizarea resurselor energetice ale producției alimentare . . 345
11.4. Valorificarea superioară a energiei în producția alimentară . . 348
12.1. Funcțiile resurselor financiare în conducerea producției . . . 351
12.2. Utilitatea sau valoarea resurselor financiare 356

12. **Valorificarea resurselor financiare** 351
12.3. Valorizarea resurselor financiare 357
12.4. Valorificarea resurselor finaciare 358

13. **Valorificarea sistemului de conducere** 360
13.1. Importanța valorificării superioare a conducerii 360
13.1.1. Rolul sistemului de conducere 360
13.1.2. Problematica valorificării conducerii 361
13.1.3. Consecințele valorificării superioare a sistemului de conducere 362
13.2. Valoarea conducerii producției 363
13.2.1. Definirea valorii conducerii 363
13.2.2. Creșterea valorii conducerii producției 364
13.3. Valorizarea conducerii producției 365
13.3.1. Problemele valorizării conducerii 365
13.3.2. Perfecționarea realizării conducerii 366
13.4. Valorificarea potențialului conducerii sistemelor de producție alimentară 367

14. **Valorificarea sistemelor și macrosistemelor de fabricație a alimentelor** 369
14.1. Organizarea sistemelor de fabricație și valorificarea resurselor producției 369
14.2. Funcțiile și structura sistemelor și a macrosistemelor de fabricație 370
14.2.1. Unitățile de fabricare a alimentelor 370
14.2.2. Macrosistemele de fabricare a alimentelor 371
14.3. Valoarea sistemelor de fabricație 371
14.4. Valorizarea sistemelor de fabricație 373
14.5. Valorificarea sistemelor de fabricație 375
14.6. Influența factorilor externi asupra valorificării potențialului fabricației 378

Partea a III-a :

PROBLEMELE DE CONDUCERE ȘI SINTEZE
PRIVIND VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR
PRODUCȚIEI ALIMENTARE

15. **Conducerea valorificării superioare a resurselor fabricației alimentare** 383
15.1. Locul valorificării resurselor în procesul de conducere 383
15.1.1. Conducerea și resursele 383
15.1.2. Sistemele în care se impune valorificarea superioară a resurselor 385
15.2. Diagnoza valorificării resurselor 387
15.2.1. Diagnoza obiectivelor fabricației 387

15.2.2. Diagnoza structurii resurselor 388
15.2.3. Diagnoza valorizării resurselor 390
15.2.4. Diagnoza proceselor și rezultatelor valorificării resurselor 394
15.2.5. Concluziile diagnozei valorificării resurselor 401
15.3. Prognoza valorificării resurselor 402
15.3.1. Necesitatea evaluării perspectivei 402
15.3.2. Prognoza valorii resurselor 402
15.3.3. Prognoza valorizării resurselor 404
15.3.4. Prognoza valorificării resurselor 405
15.4. Metode și tehnici de creativitate pentru valorificarea superioară a resurselor 406
15.4.1. Metoda EVOP — operarea evolutivă 406
15.4.2. Metoda analizei valorii 408
15.4.3. Metode statistice 409

16. **Sinteze și perspective noi privind producția alimentară și resursele ei** 411
16.1. Ingineria vieții și ingineria alimentară 411
16.2. Viziunea biologică asupra sistemelor de producție alimentară . . 415
16.3. Dezvoltarea valorificării resurselor producției 419
16.4. Noua atitudine față de resurse, trebuințe și tehnologii 422
16.5. Perspectivele „celor trei V“ 425

Bibliografie selectivă 427